

Stanisław Kilian

WPROWADZENIE

Różnorodność celów badawczych artykułów zamieszczonych w niniejszym numerze „Państwa i Społeczeństwa” – obejmujących współczesne systemy polityczne, historię polityczną i myśl edukacyjną oraz szerokie granice chronologiczne, od dziejów dwudziestolecia międzywojennego po zagadnienia współczesnego życia społeczno-politycznego, utrudniają sprecyzowanie myśli przewodniej prezentowanego zbioru. Najwięcej miejsca zajmują w nim szkice poświęcone procesom demokratycznym oraz zjawiskom społecznym związanym z szeroko pojętym rozwojem obywatelskim w ramach demokracji egalitarnej (inkluzyjnej). W tym nurcie zagadnień sytuują się szkice Andrzeja K. Piaseckiego, Marty du Vall i Justyny Wojniak, prezentujące możliwości wykorzystania technik informacyjnych i komunikacyjnych (tradycyjnych i nowoczesnych) w procesie społecznej artikulacji interesów i politycznej partycypacji. W szerokim kontekście idei demokracji „elektronicznej” kwestię tę podejmuje Marta du Vall, ukazując wachlarz możliwości wykorzystania elektronicznych instrumentów w procesie artykułowania obywatelskiego nieposłuszeństwa. Wiele miejsca poświęca cyberaktywistom (haktywistom), upatrując w ich działalności narodziny nowego ruchu społecznego – haktywizmu (hakingu).

W zbiorze znalazły się także trzy historyczne szkice, osadzone w obronie rzeczywistości krajowej i emigracyjnej, których wspólnym mianownikiem są dzieje idei i myśli społeczno-politycznej (Stanisław Kilian, Kamil Borkowski,

Anna Kargol). Z tą problematyką konweniuje szkic Mateusza Sroki poświęcony emigracji Żydów polskich w latach międzywojennych. Zakres uszczegółowienia celów badawczych wyróżnia z tej grupy dwa teksty: pierwszy, M. Sroki, drobiazgowo udokumentowany źródłami archiwalnymi, porządkujący wiedzę na temat diaspory żydowskiej oraz wytyczający kierunki badań naukowych; drugi, K. Borkowskiego, o charakterze inspirująco-przyczynkarskim, jest interesującą próbą uwspółcześnienia historii i przydania jej utylitarne wymiaru, wskazuje jedną z wielu możliwości przezwyciężenia wzajemnych uprzedzeń i stereotypów w procesie sąsiedzkiego zbliżenia i uściślenia relacji polsko-ukraińskich.

Oddzielną grupę artykułów, niezwiązanych wyraźną nicią przewodnią, stanowią szkice Marty Majorek i Łukasza Kozery z zakresu polityki społecznej i gospodarczej oraz refleksje Grzegorza Pawlikowskiego dotyczące współczesnej myśli edukacyjnej, a ściślej miejsca problematyki mniejszości narodowych i grup etnicznych w programach i podręcznikach kształcenia obywatelskiego. W tej formie autorzy sygnalizują kierunek eksploracji naukowej lub prezentują częściowe wyniki badań, co ilustruje szkic G. Pawlikowskiego – doktoranta przygotowującego dysertację poświęconą tej problematyce.

Autorzy zamieszczonych tekstów (uporządkowanych wedle kryterium alfabetycznego) to zarówno znani w środowisku historyczno-politologicznym badacze, o bogatym dorobku naukowym (reprezentujący Krakowską Akademię im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Uniwersytet Rzeszowski), jak i doktoranci stawiający pierwsze kroki w badaniach naukowych (M. Sroka, K. Borkowski, G. Pawlikowski), a także studenci Wydziału Politologii i Komunikacji Społecznej Krakowskiej Akademii (P. Podhorodecki), rozwijający dopiero swoje pasje historyczne. Udział doktorantów i studentów w redagowaniu „Państwa i Społeczeństwa” wpisuje się w tradycję integracji środowiska akademickiego na niwie publicystyczno-naukowej, jest też dowodem ożywionej działalności naukowej Wydziału Politologii i Komunikacji Społecznej Krakowskiej Akademii. Dla doktorantów możliwość publikacji na łamach tego pisma stanowi ponadto ważny impuls do pracy naukowej i dydaktycznej.